

SOBOTA
27 grudnia 2008
rocznik LXIII ♦ nr 150
cena 6 Kč
tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz
Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

Ludu GŁOS

GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT TYGODNIA na str. 4:

Polska lekcja
w czeskiej
szkole

»Granica« zaczyna łączyć

Na dawnym przejściu w Lesznej Górnej ma powstać dom kultury, z którego skorzystają polskie i czeskie gminy.

Granic nie ma, ale zostały budynki na dawnych przejściach. Większość przejęły już gminy, które mają ciekawe pomysły na ich zagospodarowanie. Na przykład w Jasnowicach ma powstać Dom Trzech Narodów. – Kiedyś granica dzieliła, teraz zacznie łączyć – cieszą się samorządowcy.

Kiedy ponad rok temu Republika Czeska, Polska i Słowacja weszły do strefy Schengen, zniknęły kontrole graniczne, a niedługo potem zaczęły znikać także ślady po niej – demontowano szlabany, budki celników i wiaty. Pozostały budynki, mające teraz nowych gospodarzy. Niektóre z obiektów na dawnych przejściach przeszły w ręce gmin, innymi zarządza Urząd ds. Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych. Gminy, które przejęły budynki, mają różne pomysły na ich zagospodarowanie.

Plany krystalizują się na przykład w Mostach koło Jabłonkowa. – *Urząd ds. Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych przekazał nam ten budynek do dyspozycji na 10 lat, a my wynajmiemy go brneńskiej firmie Mintom. Powstaną tam hotel dla kierowców tirów, stacja paliw i parking* – mówi wicewójt gminy, Wanda Waclawek. W budynkach w Jasnowicach i Lesznej prawdopodobnie powstaną centra kultury i sportu służące też sąsiadom zza mie-

dzy. Obiekty te należą do polskich gmin. Jak mówi wójt Istebnej, Danuta Rabin, wraz z sąsiednimi gminami – czeską i słowacką, chce zorganizować coś w rodzaju gminnego ośrodka kultury – być może pod nazwą Dom Trzech Narodów. – *Pod koniec stycznia spotkamy się wszyscy i postanowimy, co dokładnie powstanie w tym budynku* – dodaje. Przyszłość obiektu na przejściu w Lesznej jeszcze nie jest przesądzona, być może powstanie tam Dom Kultury i Sportu, w którego organizację włączą się Trzyniec i Wędrynia. Jak zdradza wójt Golezowa, Zbigniew Waclawik, na zagospodarowanie granicznego budynku jest kilka koncepcji. Podobny projekt na stworzenie Domu Kultury i Sportu gmina złożyła już wcześniej we współpracy z Bystrzycą (dotyczył jednak budynku byłej szkoły w Lesznej). Jeśli zostaną przyznane unijne pieniądze na jego realizację, obiekt na dawnym przejściu granicznym będzie miał inne przeznaczenie.

Niektóre gminy postanowiły wykorzystać niepotrzebne już celnikom budynki na cele socjalne. Na dom seniora chciała przeznaczyć budynek na granicy w Markłowicach gmina Piotrowice, z powodu niewyjaśnionego statusu majątkowego zrezygnowała jednak z przejęcia obiektu, który na razie należy do Urzędu ds. Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych. W nieczynnym od roku budynku odpraw celnych w Karwinie Raju otwarty zostanie dom opieki społecznej. Państwo za

pośrednictwem Urzędu Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych przekazało obiekt bezpłatnie władzom województwa. Po przeprowadzeniu odpowiednich remontów, w budynku ma powstać dom seniora, który poprowadzi organizacja „Dobrych jistoty”.

W Cieszynie obiekty po byłym przejściu granicznym na moście Przyjaźni zagospodaruje Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości. Budynek na moście Wolności już wynajęto firmom. Natomiast na największym byłym przejściu granicznym w Cieszynie-Boguszowicach trwają przygotowania do przyszłorocznej przebudowy i remontu prowadzącej do Czech drogi krajowej. – *W Cieszynie-Boguszowicach planuje się dalszą komercjalizację nieruchomości, zagospodarowanie pomieszczeń*

opuszczonych przez straż graniczną, przeniesienie tam części pracowników Starostwa Powiatowego oraz stworzenie dogodnych warunków, umożliwiających podróżnym i kierowcom samochodów ciężarowych zatrzymanie i skorzystanie z parkingów, toalet, sklepów, restauracji, noclegu – informuje rzeczniczka wojewody śląskiego, Marta Malik.

Natomiast były polsko-słowackie przejście graniczne Zwardoń-Myto, które trafiło pod administrację starosty żywieckiego, będzie rozebrane, jednak jego infrastruktura ma być częściowo nadal wykorzystywana w innym miejscu. Budynki kontenerowe zostaną rozebrane, przewiezione i ponownie zmontowane przez władze Żywca z przeznaczeniem na mieszkania socjalne.

ELŻBIETA PRZYCZKO, dc, gc

ZDARZYŁO SIĘ

Można szusować

Wczoraj, po miesięcznej przerwie wymuszonej przez niesprzyjającą pogodę, ponownie ruszyły wyciągi w ośrodku narciarskim w Mostach koło Jabłonkowa. Ośrodek był jednym z nielicznych w Beskidach, gdzie można było w drugi dzień świąt poszusować. – *Stok naśnieżaliśmy bez przerwy przez dwa dni i dwie noce* – mówiła Wanda Martynek z mosteckiego ośrodka. Czynne są już również wszystkie wyciągi w Mezivodí, najłatwiejsza trasa na Jaworowym oraz wyciąg na Lysej Górze. Leży tam pół metra śniegu. Dziś ma zostać uruchomiony wyciąg w ośrodku Armáda w Łomnej Dolnej, gdzie również intensywnie zaśnieżano stok już od Wigilii. (dc)

Górska pasterka w Jabłonkowie

Stało się już tradycją, że na mszach świątecznych w Jabłonkowie grywają kapele ludowe. „Lipka” zagrała w tym roku na pasterce w kościele św. Józefa przy klasztorze siostr elżbietanek (na zdjęciu), w dzień św. Szczepana w kościele parafialnym Bożego Ciała. (kor)

Trzech rannych

Trzy osoby zostały ranne w wypadku, do którego doszło we wtorek rano na drodze I/11 w Gródku. Zderzyły się tam samochód osobowy z furgonem dostawczym; ten drugi zatrzymał się w rowie. Zdaniem strażaków, którzy interweniowali na miejscu, wypadek spowodował słowacki kierowca osobówki, który prawdopodobnie przysnął za kierownicą. Trzech rannych przewieziono do szpitala. Przyczyny wypadku bada policja. (kor)

CENTRUM
OPEN
OKNA | DRZWI

PROMOCJA

ZAPŁACIMY ZA WASZE STARE OKNA!!!

774 287 750**800 100 194**

Cieszyn, ul. Zamkowa 2, most Przyjaźni, wjazd do Czech – po polskiej stronie   bezpłatna linia Slezská Ostrava, ul. Těšínská 96/42

Bezdomni dostali prezenty

CZESKI CIESZYN (ep) – W czasie, gdy większość osób przygotowywała w swoich domach kolację wigilijną, w ośrodku Diakonii Śląskiej Bethel przy ul. Fabrycznej gromadzili się na wieczery bezdomni. Działający od marca tego roku ośrodek oferuje centrum dzienne oraz noclegownię na 25 miejsc. Na wieczerę zaproszono nie tylko osoby korzystające z usług ośrodka, ale i innych bezdomnych. Na wigilijnym stole znalazły się zupa grochowa, sałatka ziemniaczana z kotletem, ciasteczka, sałatka rybna od sponsorów, ofiarowany przez jednego z mieszkańców

pieczony indyk; były też kawa, herbata, owoce, opłatki z miodem. Śpiewano kolędy, a kierownik ośrodka, Rudolf Kufa, przeczytał fragment z Pisma Świętego. – *Zorganizowaliśmy tradycyjną kolację wigilijną, ponieważ większość osób, które żyją na ulicy, już dawno takiej kolacji nie przeżyła* – wyjaśnia Rudolf Kufa. W Czeskim Cieszynie żyje ponad 100 osób bez dachu nad głową – są to zarówno mężczyźni, jak i kobiety. – *W tej chwili większość miejsc, które oferujemy, jest zajęta. W mieście jest jednak jeszcze wiele osób bez domu. Ci ludzie czasami korzystają z naszego centrum*

dziennego, mogą się tu wykapać, dostać ubranie, ale nie chcą nocować. Mieszkają na dworcu, a czasem w jakichś samochodach albo domkach – dodaje Kufa. Kolację przygotowano dla 30 osób, zjawili się jednak ok. 20. Znalazły się też i prezenty. W wigilijne przedpołudnie rozdawano w mieście paczki z żywnością i kilkoma przydatnymi przedmiotami. Oprócz jedzenia były tam np. ciepłe skarpetki czy mydło. Bezdomni mogli otrzymać także śpiwory. – *Po długim czasie dostałem coś za darmo. Śpiwór mi się przyda* – cieszył się jeden z bezdomnych.

POGODA

sobota   niedziela
poniedziałek

dzień: -4 do 0°C
noc: -8 do -4°C
wiatr: 2-6 m/s

dzień: -4 do 0°C
noc: -6 do -10°C
wiatr: 2-6 m/s

9 771212 422065

0 8150

KRÓTKO

Finansowy zastrzyk

BYSTRZYCA (kor) – Fundacja OKD przyznała Bystrzycy 100 tys. koron na Międzynarodowy Świętojański Festiwal Folklorystyczny, który odbędzie się w czerwcu w Parku PZKO. – *To rzeczywiście wspaniała niespodzianka* – mówi zastępca wójta Roman Wróbel. – *Ogromny ukłon w stronę fundacji za wspomaganie inicjatyw kulturalnych. To nas na pewno zmotywuje do tego, by przyszłoroczna edycja festiwalu była jeszcze lepsza.*

Będą dotować

KOCOBĘDZ (dc) – Dylemat, jak uporać się ze ściekami, rozstrzygała Rada Gminy w Kocobędzu. Budowa centralnej kanalizacji ściekowej przekracza możliwości finansowe gminy, ponieważ za budowa jest rozsiana i koszty całej inwestycji wynoszą co najmniej 120 mln koron. Nawet z wykorzystaniem ewentualnej dotacji z Unii Europejskiej gmina musiałaby wyłożyć ok. 40 mln, a eksploatacja i utrzymanie kanalizacji byłoby na tyle drogie, że mieszkańcy płaciliby ok. 70 koron za m sześć ścieków. – *Do takiej kanalizacji nikt nie chciałby się podłączyć* – uważa wójt Martin Pinkas. Dlatego rada postanowiła pójść inną drogą – ścieki będą oczyszczane bezpośrednio tam, gdzie są produkowane. Mieszkańcy będą mogli otrzymać dotację w wysokości 70 proc. inwestycji (najwyżej 30 tys. koron na jeden dom) na przebudowę starych szamb na domowe oczyszczalnie ścieków lub instalację filtrów ziemnych.

Redukcji nie planują

TRZYNIEC (mro) – *Nie, nie planujemy redukcji zatrudnionych o 5 proc. W 2008 roku obniżyliśmy produkcję o 5 proc.* – powiedziała redakcji „Głosu” Dušana Chřenkova, rzeczniczka Huty Trzyniec, odpowiadając na plotki, że zakład zamierza obniżyć stan zatrudnienia. Obecnie w hucie pracuje 5 400 osób.

Ma być bezpieczniej

JABLONKÓW (kor) – Jedną z najważniejszych przyszłorocznych miejskich inwestycji będzie budowa nowego chodnika dla pieszych przy drodze prowadzącej od sanatorium chorób płucnych aż do nowego ronda w dzielnicy Łomna Miejska (w sumie ok. 1,5 km). – *Mamy wprowadzić obwodnicę, ale z drogi do Łomnej Miejskiej korzysta wielu kierowców jadących nie tylko do Łomnej Dolnej i Górnej, ale także do Mostów. Musimy zatem zadbać o bezpieczeństwo pieszych* – mówi burmistrz Petr Sagitarius. Chodnik o szerokości 2,2 m będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Koszty budowy oszacowano na 15 mln koron. – *Większość pokryje jednak dotacja z Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie, skąd wpłynęło już do miejskiej kasy 12,6 mln koron* – poinformował nas burmistrz Sagitarius.

W kopalni tapnęło i pękł ci dom? Na odszkodowanie możesz czekać latami. Tak jak Katarzyna i Karol Klimoszek z Orłowej.

OKD otrzymało już pierwsze wnioski poszkodowanych o wypłatę odszkodowań za zniszczenia majątku wstrząsami z 22 listopada i 4 grudnia, które – przypomnijmy – osiągnęły 3,5 stopnia w skali Richtera. – *W kopalniach Karwina i Darków zebrano blisko pięćdziesiąt wniosków o wypłacenie odszkodowań* – mówi Vladislav Sobol, rzecznik prasowy OKD, dodając, że w większości przypadków chodzi o mniejsze szkody. – *Pracownicy kopalni odwiedzają teraz poszkodowanych i stwierdzają stan uszkodzeń. A ponieważ nie mamy do czynienia z awaryjnymi stanami budynków groźącymi zawaleniem, przedkładamy jakość wypracowanej ekspertyzy nad szybkość.*

Osoby, które nie złożyły jeszcze wniosku o odszkodowanie, a są przekonane, że ich majątek został zniszczony, ciągle mogą składać dokumenty. – *Nie ma żadnych ograniczeń czasowych. Ważne, aby wniosek złożyć do wydziału szkód górniczych kopalni, na której polu wydobywczym doszło do wstrząsu.*

Katarzyna i Karol Klimoszek mają już sterty takiej korespondencji. Zgromadzili ją w ciągu ostatnich pięciu lat za szkody, jakich doznali w Orłowej Starym Mieście. – *Przed pięciu laty pracownicy OKD byli zdolni przyjechać do nas i obejrzeć szkody. Teraz spółka nabrała wody w usta* – mówi pan Karol, opisując perypetie z biurokratyczną maszyną największej spółki węglowej RC. – *Nasza rodzina dysponuje już ekspertyzą uszkodzenia domu zrobioną*

Katarzyna Klimoszek pokazuje szkody górnicze w swoim domu.

przez biegłego ds. budownictwa. Kilka lat temu kopalnia Łazy twierdziła, że nie będzie więcej wydobywać węgla w naszej okolicy, ale my czujemy co innego. Zwłaszcza w ciągu ostatnich dwóch lat wydobywanie się nasiliło. Oni tam rąbią na całego! W ubiegłym i w tym roku składaliśmy w kopalni wnioski o wypłatę odszkodowań, ale nie było żadnej reakcji. Teraz już zdecydowaliśmy, że oddajemy sprawę do sądu. Bez tego chyba nie można liczyć na jakąkolwiek reakcję OKD – mówi pan Karol.

Wnioski o odszkodowanie pomagają przygotować pracownicy Urzędu Miejskiego w Orłowej – Ustali-

śmy, że nasz wydział prawny będzie służył pomocą poszkodowanym. Oczywiście każdy musi wystąpić w swoim imieniu – tłumaczy Radislav Mojžišek, wiceburmistrz Orłowej.

Jak wykazuje praktyka, złożenie wniosku nie jest równoznaczne z uzyskaniem odszkodowania. Na pytanie, czy ekspertyzy biegłych są uznawane przez OKD, Sobol odpowiada: – *Oczywiście, każdy zainteresowany może na swój koszt zamówić ekspertyzę. Jednak jeśli wnioski są inne niż te, które wypracowali biegli pracujący na zlecenie OKD, wtedy sprawę rozstrzyga sąd. Obecnie w kwestii szkód górniczych prowadzi-*

ły do państwa, a dziś są one podmiotem prywatnym. W związku z tym dochodzi do absurdów, gdy to kopalnia decyduje o szkodzie. Da się to porównać do wypadku samochodowego – ten, kto zawinił decyduje o odszkodowaniu... Te sprawy powinny być już dawno rozwiązane.

Rzecznik OKD podkreśla, że spółka w ostatnich pięciu latach wypłaciła 1 mld 62 mln 800 tys. koron odszkodowań, w tym osobom fizycznym 561,9 mln. – *Chodzi o dziesiątki osób, które uzyskały odszkodowanie od poszczególnych kopalni* – zaznacza.

M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Nadchodzą słone podwyżki

Nowy rok przyniesie podwyżki czynszów komunalnych. Lokatorzy będą płacić nawet o ponad 40 proc. więcej niż dotychczas. W Hawierzowie czynsz wzrośnie o 31-35 proc. w mieszkaniach I kategorii i aż o 49 proc. w mieszkaniach II kategorii. Są to maksymalne podwyżki, jakie umożliwia ustawa. Ceny będą się różniły w poszczególnych dzielnicach – w bardziej atrakcyjnych (Miasto i Podlesie) będą nieco wyższe niż na peryferiach (Szumbark, Sucha Średnia). Przykładowo czynsz w hawierzowskim mieszkaniu I kategorii o powierzchni 75 m

kw. będzie po Nowym Roku wyższy o 600 koron.

Podwyżek mogą spodziewać się również lokatorzy mieszkań komunalnych w Trzyńcu, Karwinie i Czeskim Cieszynie. Od stycznia zostanie podniesione komorne także w Boguminie. Czynsz wzrośnie tam od około 23 proc (w mieszkaniach I kategorii) do aż 46 proc (w mieszkaniach IV kategorii). Nie tak drastyczne podwyżki planuje natomiast Stonawa. Czynsz wzrośnie tam o ok. 8,6 proc., nadal pozostając jednym z najniższych w regionie. (ep, dc, mro)

Fundacja rozdzieliła pieniądze

OSTRAWA (mro) – Rada Nadzorcza Fundacji OKD rozdzieliła kolejne granty. Z 664 zgłoszonych projektów wsparła 221 kwotą 30 mln koron. – *Zainteresowanie było bardzo duże. Dlatego przy ocenie wniosków braliśmy pod uwagę nie tylko ich jakość, ale także niestandardowość* – powiedziała dyrektor fundacji Blanka Týřová. Polskie organizacje skorzystają jedynie z dofinansowania w ramach projektu „Dla radości i kształcenia”, gdzie uzyskały granty na blisko 370 tys. koron. Najwięcej środków fundacja przyznała na XVII Trzyńskie Filmowe Babie Lato (250 tys. koron). Ze środków fundacji skorzystają też MK PZKO Niebory, które otrzyma prawie 45 tys. koron na Dzień Oszeldy, ZG PZKO (Międzynarodowy Happening Teatralny „Zszywanie Olzy” – 40 tys. koron) oraz MK PZKO Leszna Dolna (III Przegląd Ludowych Kapel Pogranicza – 35 tys. koron).

MOIM ZDANIEM
Świeczka w słoiku

DANUTY CHLUP

Choć już po świętach, kolorowe girlandy, łańcuchy i inne dekoracje na balkonach, parapetach i balustradach długo jeszcze będą świeciły i mrugały. Dom, który nie gra w święta tysiącem kolorów, nie jest dziś na topie, a jego lokatorów można podejrzewać o to, że ignorują tradycję. Co z tego, że idą na pasterkę, dzielą się opłatkiem i śpiewają kolędy, skoro ich dom wygląda tak smutno w porównaniu z innymi...?

Niektóre domy ozdobione są z gustem i umiarem, i wyglądają naprawdę ładnie i świątecznie. Inne – no cóż... wyglądają kiczowato lub przypominają bardziej klub nocny niż dom rodzinny.

Gdy byłam mała, rodzice mówili mi, że w wieczór wigilijny ma stać na stole tylko jedna świeczka, symbolizująca narodzonego Chrystusa. Pamiętam też, że babcia, nim zasiadła z nami do wspólnego stołu wigilijnego, stawiała w słoiku za oknem jedną zwykłą białą świeczkę. Do dziś jest to dla mnie bardziej wymowny symbol świąt niż denerwujące swym mruganiem girlandy świetlne. chlupova@glosludu.cz

Chwajol został doradcą

OSTRAWA (mro) – Doktor Bogusław Chwajol wszedł w skład Komisji ds. Służby Zdrowia Rady Województwa. – *Zgodziłem się na uczestniczenie w pracach komisji, bo nie jest mi obojętne w jakiej sytuacji znajduje się nasza służba zdrowia. Wiem, jak funkcjonują szpitale w regionie, a mam niezłe rozeznanie w sytuacji służby zdrowia po polskiej stronie* – mówi Bogusław Chwajol. Przewodniczącym komisji został wicehetman Karel Konečný (KSČM).

GL-739

»gazetacodzienna.pl

Śląsk Cieszyński on-line

7 DNI W TYGODNIU!

24 GODZINY NA DOBĘ!

ZA DARMO!

Codziennie aktualne informacje z całego Śląska Cieszyńskiego.

UCZNIOWIE ZADAJĄ TRUDNE PYTANIA, CZYLI...

Polska lekcja w czeskiej szkole

Organizowane od ponad pół roku spotkania prezesa Kongresu Polaków w RC z uczniami polskich, ale, co istotniejsze – także czeskich szkół, były dobrym pomysłem. Józef Szymeczek, który z wykształcenia jest historykiem, w ciekawy sposób opowiada o dziejach i wielokulturowości Śląska Cieszyńskiego. Potrzebę zaprezentowania czeskiemu społeczeństwu historii regionu poruszono na kwietniowym Zgromadzeniu Ogólnym. – *Delegaci mówili wtedy o różnych formach prezentacji, np. o napisaniu podręcznika – wyjaśnia Józef Szymeczek. – Nad tym też pracujemy, ale trzeba podkreślić, że nawet kiedy powstanie taka książka, to nigdy nie ma pewności, czy nauczyciel po nią sięgnie. Dlatego postanowiliśmy zastosować metodę bardziej „ludzka” – pokazać się uczniom i osobiście z nimi porozmawiać, odpowiedzieć na trudne pytania, które ich nurtują.*

O co uczniowie najczęściej pytają?

Zanim rozpoczęliśmy wykłady, ciekawiło nas, co interesuje tych młodych ludzi. Źródłem naszych wniosków był Internet. Zagląaliśmy na blogi uczniów czeskich szkół, czytaliśmy komentarze na forach różnych gazet czy regionalnych portali internetowych. Okazuje się, że w czeskich szkołach najczęściej padają takie pytania: Dlaczego w Polsce nie ma dwujęzycznych napisów? Dlaczego Polacy z Zaolzia nie przeprowadzają się do Polski, skoro im się tu nie podoba? Dlaczego się nie przystosujemy? Spisałem około 30 takich pytań – moim zdaniem, jako historyka – na wskroś błędnych. Współczesnymi oczami nie można patrzeć na czasy minione. Należy raczej zapytać, czy oby przypadkiem Polacy tu nie żyli wcześniej, zanim powstała Republika Czeska. Trzeba mieć świadomość, kim jesteśmy i skąd się wywodzimy, i nie pozwolić, żeby problemy przeszłości rzutowały na naszą współczesność. Współżycie kultur polskiej, niemieckiej, czeskiej i żydow-

Prelekcja o historii Śląska Cieszyńskiego dla uczniów polskiej szkoły podstawowej w Czeskim Cieszynie w ramach tegorocznej edycji Skarbów z Cieszyńskiej Tróły.

skiej na tym terenie rozwijało się już od samego założenia Księstwa Cieszyńskiego raczej poprawnie, a tych punktów spornych było tylko kilka. Nie pozwólmy, aby te krótkie okresy sporu zaważyły na naszej współczesności. Nawijamy do tych momentów, kiedy wzbogacaliśmy się nawzajem, kiedy te kultury „na styku” posilkowały się nawzajem i rodziło się z tego coś fenomenalnego.

Czy w świadomości czeskiego społeczeństwa istnieje w ogóle pojęcie „Zaolzie”?

Zaolzie stanowi problem dla Czechów i wcale się temu nie dziwię,

bo dla nich, z punktu widzenia Pragi, jest to „przedolzie”, i to budzi pewne kłopoty. Sądę jednak, że z przyczyn praktycznych zacznie się kiedyś tego określenia używać w czeskiej historiografii. Łatwiej jest powiedzieć „Zaolzie”, niż wyjaśniać, że jest to część byłego Księstwa Cieszyńskiego, niegdyś zamieszkała w większości przez Polaków, która po jego podziale w roku 1920 znalazła się po czeskiej stronie, a w 1938 po polskiej.

Jakie są te punkty w historii naszego regionu, o których czeska młodzież wie najmniej lub ma o nich błędne wyobrażenia?

Rozpoczynam wykład od tego, że żyjemy w Republice Czeskiej, która składa się z trzech regionów: Czech, Morawy i Śląska. I tu jest dla niektórych pierwsze odkrycie, że Hawierzów, Bogumin czy Cieszyn leżą na Śląsku. Drugim wielkim odkryciem dla młodzieży jest fakt, że Ziemia Cieszyńska to nie jest taki przeciętny region, że od średniowiecza rozwijała się jako autonomiczna jednostka w ramach Księstwa Cieszyńskiego, rządził tu samodzielny książę, wprowadzał własne ustawy, pracował tu Sejm Ziemski.

Mówię o tym, że Śląsk Cieszyński ma swe granice historyczne, i tu niektórzy są zaskoczeni, że Śląsk

Cieszyński przez 600 lat był całością. Podaję nazwiska słynnych cieszyńian, którzy zdobyli świat dzięki temu, że umieli posługiwać się więcej niż tylko jednym językiem. Przypominam też okres sporu czesko-polskiego z lat 1918-1920 i rok 1938. Tutaj zaczyna się dyskusja, bo nie wszyscy mogą się zgodzić z polską wykładnią dziejów, ale chodzi o to, żeby otwarcie pokazać pogląd polskiej strony.

Podkreśla się potrzebę edukowania czeskiej młodzieży, ale czy uczniowie polskich szkół mają wystarczającą wiedzę o historii Zaolzia?

Tutaj też nie ma się czym chwalić, bo znajomość wiedzy regionalnej w szkołach polskich nie zawsze jest wystarczająca. Programy nauczania są tak napisane, że czasem nauczyciele nie są w stanie ich zakończyć. Jakoś niewiele miejsca poświęca się w nich na przełomowe momenty, które kształtowały współczesny wygląd ziemi cieszyńskiej. Poza tym zakłada się, że każdy wie coś o miejscu, w którym żyje, ale to jest często nieprawda.

Można już mówić o jakichś efektach tych prelekcji?

Bardzo pozytywne jest to, że już po kilku pierwszych wystąpieniach widać było zainteresowanie organizowaniem takich spotkań. Teraz do Kongresu przychodzą dziesiątki zaproszeń na prelekcje. Te spotkania zaczynają być organizowane już nie tylko dla szkół, ale także np. dla przedstawicieli gmin. Widzę tu duży krok w dobrym kierunku: ludzie chcą się czegoś dowiedzieć, są otwarci, nie boją się pytać. To jest bardzo potrzebne. Ważne jest również to, że nasza inicjatywa zainteresowała także Ministerstwo Szkolnictwa RC, które postanowiło wesprzeć finansowo cykl takich wykładów o wielokulturowości Ziemi Cieszyńskiej w ramach projektu „Wy pytacie, my odpowiadamy”.

Rozmawiała:
ELŻBIETA PRZYCKO

Zwierzyna dla wilka czy dla myśliwego?

Aktywiści ochrony przyrody, wolontariusze i myśliwi będą szukali resztek ofiar drapieżników żyjących w Beskidach. Celem projektu nazwanego „Sąsiad wilk”, który przygotowało Stowarzyszenie Ochrony Przyrody „Duha” we współpracy z Parkiem Krajobrazowym Beskidy i Czeskomorawskim Zjednoczeniem Myśliwskim, jest zbadanie, jak duży wpływ mają żyjące w górach zwierzęta drapieżne na populację jeleni i saren.

Według badań prowadzonych w innych częściach kraju (np. na Szumawie) wpływ ten nie jest zbyt wielki. W tych rejonach jedynym zwierzęciem drapieżnym jest ryś. – *W Beskidach, gdzie żyje ryś, wilk i niedźwiedź, podobnego monitoringu na razie nie przeprowadzano – mówi Miroslav Kutal ze stowarzyszenia „Duha”. Dodaje, że w niektórych regionach kraju jeleni i saren żyje za dużo. – Widać to po rosnącej liczbie uszkodzonych drzew – tłumaczy Kutal. Zwierzyna obgryza korę i niszczy młode rośliny. Zdaniem ekologów, duże drapieżniki pomagają utrzymać równowagę w przyrodzie, likwidować niektóre choroby i poprawiają kondycję zwierzyny.*

Myśliwi natomiast często zapatrują się na drapieżniki przez pryzmat tego, że atakują

W Beskidach tradycje myśliwskie są bardzo stare i głęboko zakorzenione.

„ich” zwierzynę. – *Respektujemy, że drapieżniki żyły zawsze w Beskidach, nie chcemy, by zbyt szybko się rozmnożyły i zwierzyna, którą my się opiekujemy, stawała się tylko ich pożywieniem – powiedział „Głosowi” Jiří Haratyk ze stowarzyszenia myśliwskiego „Novina” w Jabłonkowie. Myśliwi – według jego słów – mają ustawowy obowiązek dokarmiania zwierzyny, a w zamian za to mogą później łowić słabsze okazy, nienadające się do dalszej hodowli. Te same chore, słabe zwierzęta padają jednak ofiarą drapieżników. Haratyk uważa, że jeżeli aktywiści ochrony przyrody chcą, by rosła populacja zwierząt drapieżnych, powinni postarać się o ich dokarmianie.*

Pomimo iż myśliwi nie całkiem zgadzają się z poglądami stowarzyszenia „Duha”, będą z nimi współpracowali w projekcie monitoringu drapieżników w Beskidach. Jedno z seminariów metodycznych odbyło się właśnie w Jabłonkowie.

W Beskidach tradycje myśliwskie są bardzo stare i głęboko zakorzenione. Jak podaje Haratyk, w byłym powiecie frydecko-misteckim działa 99 stowarzyszeń myśliwskich. W wielu wioskach organizacje te należą do najbardziej aktywnych, bardzo popularne są też bale myśliwskie. (dc)

POP ART

45

Bożonarodzeniowy szaf już za nami, nadchodzi więc idealna pora, by usiąść wygodnie w fotelu z miską ciastek oraz wiadrzem satatki ziemniaczanej i spalać powolutku gromadzone kalorie przy jakimś filmie. Oto kolejna dawka propozycji na długie, leniwe wieczory!

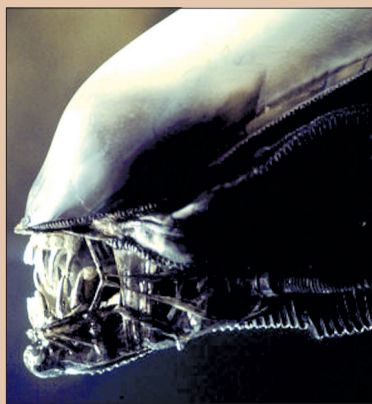
Ridley Scott

Przedstawimy dzisiaj reżysera, który ma w swoim dorobku zaledwie 16 filmów pełnometrażowych – praktycznie wszystkie jednak zakończyły się sukcesem kasowym, a wiele z nich wywarło duży wpływ na zachodnią kinematografię.

Ridley Scott urodził się 30 listopada 1937 roku w South Shields w Wielkiej Brytanii w rodzinie oficera brytyjskich saperów. Po ukończeniu elitarnego Royal College of Art w Londynie zrobił szybką karierę w BBC, jednak w 1967 roku opuścił telewizję i stworzył własną firmę specjalizującą się w tworzeniu reklam. W ciągu 10 lat Scott zrealizował blisko 2000 filmów reklamowych, wiele z nich zostało nagrodzonych i stanowiło inspirację dla innych twórców (jest na przykład autorem słynnej reklamy na komputery Apple z lat 80., stylizowanej na wzór powieści 1984 George'a Orwella).

W 1977 roku powstaje pierwszy samodzielny film Ridleya Scotta – *Pojedynek* został bardzo dobrze przyjęty przez krytyków i historyków (rzecz dzieje się w czasach wojen napoleońskich), ale odniósł tylko przeciętny sukces w publiczności. Jednak już następny film odbił się głęboko w historii kina – mieszanka sci-fi i horroru w obrazie *Obcy – 8 pasażer Nostromo* (trochę karkołomne tłumaczenie oryginału *Alien*, 1979) do dzisiaj zaskakuje niesamowitą atmosferą, oszczędnymi, ale bardzo organicznymi i naturalnymi efektami specjalnymi, a także opracowaniem wizualnym, które jest dziełem słynnego grafika i rzeźbiarza H.R. Giger'a.

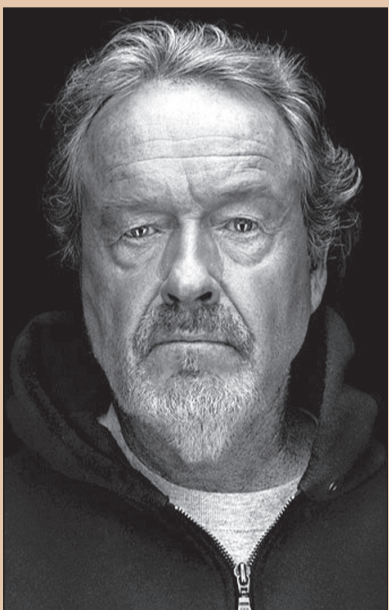
Następuje lawina nieprzeciętnych filmów – ekranizacja klasycznej cyberpunkowej powieści Philipa K. Dicka *Lowca Androidów* (*Blade Runner*, 1982), nietypowy film drogi - *Thelma i Louise* (1991), biografia Krzysztofa Kolumba – *1492: Wyprawa do raj* (1992) i w końcu *G.I. Jane* (1997). W tym pierwszym okresie twórczości krytycy zauważyli w filmach Scotta ciekawe połączenie męskiego świata walki, zemsty i broni palnej z charakte-

ki twórczości reżysera – pierwiastek kobiecy schodzi na drugi plan, Scott skupia się na „męskim” kinie. A zaczyna w wielkim stylu – tworzy *Gladiatora* (2000), który odnosi niesamowity sukces i jest jednocześnie wyśmiewany przez krytyków jako najbardziej zakłamywany historycznie film wszechczasów.

W następnym roku do kin trafiają od razu trzy filmy Scotta – oprócz niepozornych *Naciągacz* (chodzący przede wszystkim o *Helikopter w ogniu* oraz *Hannibala* (kontynuację słynnego *Milczenia owiec*). Po czteroletniej pauzie powstaje *Królestwo niebieskie* – dzieło opisujące dzieje jednej z krucjat. W zeszłym roku duże sukcesy odniósł *American Gangster*, teraz na ekranach możemy podziwiać thriller *W sieci kłamstw* (*Body of Lies*). Aktualnie Scott pracuje nad przekorną ekranizacją legendy o Robinie Hoodzie p.t. *Nottingham*, w której Russel Crow ma zagrać obie role głównych protagonistów (pokazując mroczne oblicze rozbójnika i łagodną duszyczkę szeryfa).

Ridley Scott wyróżnia się niesamowitym wprost opanowaniem warsztatu technicznego i perfekcjonizmem, który wielu obserwatorów przypisuje wojskowemu wychowaniu. Choć większość jego filmów można zaliczyć do „zwykłego” kina akcji, Scott zawsze kładł duży nacisk na starannie opracowany scenariusz, co niestety stanowi już w dzisiejszych czasach prawie przeżytek. Pozostaje więc poczekać na następne filmy mistrza akcji – oby jak najdłużej pomagał zachować twarz hollywoodzkiej kinematografii.

rystycznymi kobiecymi postaciami, które muszą się z tym światem zmierzyć.

Wraz z przełomem tysiąclecia dochodzi także do zmiany tematy-

ŚWIEŻE BUŁECZKI

★ **Australia** – najnowsze dzieło Baza Luhrmanna, reżysera lubującego się w orgiach audiowizualnych (*Romeo i Julia*, *Moulin Rouge*). Nicole Kidman i Hugh Jackman, przyzwoite recenzje, australijskie krajobrazy... Chyba warto się wybrać.

★ **Tajne przez poufne** (*Po przeczytaniu spalte*, *Burn After Reading*) – kolejna genialna farsa kryminalna braci Cohenów. Doborowa obsada – John Malkovich, George Clooney, Brad Pitt, jak zawsze wyśmienita Tilda Swinton plus cały zestaw nadwornych aktorów braci-filmowców. Bezblędne wykonanie, błyskotliwy scenariusz, niesamowite zwroty akcji, a przede

wszystkim – obezwładniająca masa humoru czarnego, czarnistego.

★ **Elegia** (*Elegy*, *Umierający życie*) – historia starzejącego się profesora-kobieciarza i młodej, idealistycznej studentki, czyli kolejny wyciskacz łez autorstwa Isabel Coixet. Młoda i ambitna pani reżyser, która z uporem draży tematy choroby i śmierci, samotności i wrodzonej ludzkiej dobroci, znowu stąpa po cienkiej granicy między dramatem obyczajowym a telenowelą. Po raz kolejny udało jej się utrzymać równowagę, ale...

★ **Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia** (*The Day the Earth Stood Still*) – czyli powtórka z rozrywki. Remake klasycznego filmu sci-fi z lat 50., opowiadającego o kosmicie przybywającym na Ziemię, wtapiającym się w tłum i poznającym bolączki ludzkości „od środka”. I oto paradoks – pół wieku temu, w czasach gumowych potworów i zmutowanych mrówek z kosmosu powstał bardzo cywilny film o ciekawym przesłaniu, dzisiaj – w erze superprodukcji i poplarnonaukowych wątków – przeróbka tego samego obrazu okazała się niezbyt wyrafinowaną bajeczką. O tempora!

★ **High School Musical 3: Ostatnia klasa** – już trzecie wydanie fenomenu naszych czasów. Musical z ogólniaka, produkcja Disneya, rekordzista sprzedaży, główny powód ataków epilepsji u ludzi powyżej. 14 roku życia.

Na koniec zapraszam do klubów filmowych, albowiem w najbliższym czasie ich program wygląda wyjątkowo kusząco. Możemy obejrzeć *Siedmiu samurajów* (Akira Kurosawa, PopArt 029), surrealistyczną wersję *Alicji w krainie czarów* – *Něco z Alenky* (Jan Švankmajer), *Requiem dla snu* Darrena Aronofsky'ego – film o doskonałej formie i wstrząsającej treści, dalej *Nosferatu* z 1922 roku (Friedrich W. Murnau, PopArt 009) i *Psychozę* (Alfred Hitchcock, 1960, PopArt 039). Może warto odświeżyć znajomość klasyki kina XX wieku?

Mam nadzieję, że udało Wam się coś wybrać, bo ty razem oferta jest chyba dosyć rozmaita! Na razie kłaniam się nisko, do zobaczenia w PopArcie nowym roku 2009!

Rubrykę przygotował:

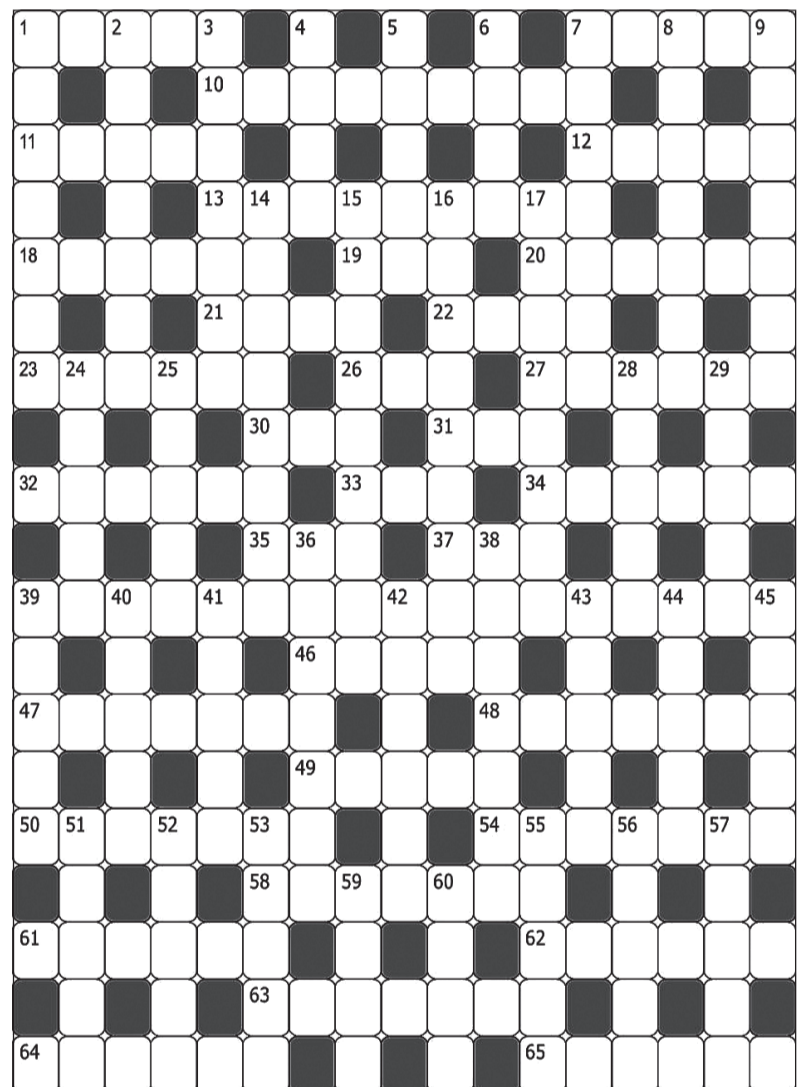
DAREK JEDZOK

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. część Trylogii 7. słodycz na patyku 10. arteria komunikacyjna szybkiego ruchu 11. współbrzmienie kilku dźwięków 12. słuszność postępowania 13. złośliwy brzydal 18. imię Lenartowicza 19. cios 20. żalobny ku pamięci Bema 21. otwór w ścianie z oszkloną ramą 22. rozplodowy baran 23. kapustę okrasa 26. Indianie Ameryki Północnej 27. „Wyborcza” w kiosku 30. imię Benhakera 31. przed omikronem 32. zdarte od krzyku 33. Nuclear Energy Agency 34. przypiecek 35. przed igrekami 37. herbata Anglika 39. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Wybitny kompozytor polski)** 46. stan gotowości dla harcerzy 47. miejsce zagięcia 48. katolicki klasztor pod zarządem opata 49. bawialnia 50. miejsce połowu ryb 54. miejscowość wypoczynkowa w Beskidzie Śląskim 58. przedstawienie głosek w wyrazie 61. morska przepaść 62. zniewaga 63. koń Aleksandra Wielkiego 64. ukraiński port nad Morzem Czarnym 65. budowla ogrodowa.

PIONOWO: 1. ogół skrzydlatych 2. kwietniowa solenizantka 3. z orzeczeniem do pary 4. szybki galop 5. tkanina wełniana z przędzy zesankowej 6. bat 7. miasto na Cyprze 8. ustronie 9. w marcu świętuje 14. związek organiczny zawierający azot 15. zarządca rzymskiej prowincji 16. rzeczy ze stiuku wykonuje 17. cudak 24. turystyczna mekka Florydy 25. do zalewania za skórę 28. zatoka o wydłużonym kształcie 29. „nieinteligent” 36. samochodowy sygnał 38. nadbałtycka republika 39. supeł 40. ciało ludzkie prócz głowy i kończyn 41. granica w matematyce 42. studiuje nauki o Bogu 43. motyw dekoracyjny 44. generał w wojsku 45. sierpniowa solenizantka 51. paranoja 52. śnieżna pantera 53. czworoboczna świątynia w Mekce 55. bulgoce w diabelskim kotle 56. prezydent przed przysięgą 57. siedmiostrzałowy rewolwer bębnekowy 59. polski pisarz i lotnik 60. tylna część statku.

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 20 grudnia:

Poziomo: 1. KETLING 8. KONDOR 11. AROGANTKA 12. SEPPUKU 13. SENIOR 14. DZIURKACZ 19. HARMONIA 23. HAMULEC 27. ŚCIERWO 28. TETRAGON 29. RADUNIA 30. IGA 32. AGA 34. STANISŁAW MIKOŁAJCZYK 42. ADA 43. DAR 44. AEROBIC 45. ZLEWISKO 46. ISAGOGA 47. BALERON 51. LATWIZNA 56. KATAMARAN 60. DOMIAR 61. OBLICZE 62. ELLINGTON 63. FAJANS 64. SORORAT.

Pionowo: 1. KISCH 2. TOPÓR 3. IKUNO 4. GAUDI 5. GOBI 6. LAUR 7. ETNA 8. KASZA 9. NANDU 10. OPOLE 15. ZAŚNIAD 16. UNILAM 17. KARRAKA 18. CHORAŁ 20. ATEST 21. MYRON 22. NAGUS 24. MADEJ 25. LINCZ 26. CLARK 31. GWAJAWA 33. GORZAŁA 34. SKARB 35. AKRYL 36. IMBIR 37. ŁACINA 38. IDIOTA 39. ADEPT 40. CHILI 41. YUKON 48. AGORA 49. ELITA 50. OKRES 52. ANONS 53. WALOR 54. ZECER 55. AGENT 57. TALK 58. MINA 59. RYTM.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie książka **Franciszka Bałona „Opowiadania o naszym pieczeniu”**. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 3. 1. 2009 r. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje: **Anna Koch ze Stonawy**.

ALE HECA

– *Panie doktorze, czy mogym już mówić z cerom o seksie?* – *Z czym się pani kojarzy Grecja?*
 – *A wiela ta cera mo roków?* – *Z Asprokolyem.*
 – *Szesnaście.* – *A Egip z Piramidonym?*
 – *To pani może. Myślim, że niejednego sie pani od ni nauczy.* ★ ★ ★
 – *Mosz jeszcze cnote?* – *pyto Jewka Zuzki.*
 – *Ni, straciłach jóm w szkole.*
 – *A na jakij lekcyji?*
 – *Bo jo wiym? Chyba to była zologi- ja, bo wyciągnyl ptozka.*

Niedowno były egzaminy wstępne. Jedyń egzaminator spytał kandydatki do szkoły.

ZYCZENIA

W grudniu obchodzi zacy jubileusz nasza Kochana Mama pani HELENA CYŻOWA
Z tej okazji wiązankę najserdeczniejszych życzeń zdrowia, szczęścia, niesłabnącego wigoru oraz samych słonecznych dni składają córki z rodzinami. GL-793

Dzisiaj obchodzi swoje ABRAHAMOWINY nasz Kolega GENIUŚ PAWLAS
Dużo zdrowia i słodczy KO GA ME JO Tobie życzy. RK-256

WSPOMNIENIA

Dnia 26 grudnia mija 5. rocznica zgonu naszego Najdroższego Męża, Ojca, Brata, Szwagra i Wujka śp. ZBIGNIEWA WRANIKA
z Karwiny, zaś dnia 28 grudnia mija 34. rocznica zgonu naszego Kochanego Tatusia, Teścia, Dziadka i Pradziadka

śp. EDWARDA WRANIKA
z Karwiny. Prosimy wszystkich znajomych o chwilę cichych wspomnień. Najbliższa rodzina. RK-259

Cieżko się z Tobą żegnało, jeszcze trudniej bez Ciebie być, lecz miłość śmiercią się nie kończy, w naszych sercach ciągle będziesz żyć.
Dnia 29 grudnia mija 1. rocznica śmierci naszego Najdroższego Męża, Ojca, Dziadka, Brata śp. JANA SIKORY
z Mostów koło Jabłunkowa. Wszystkich, którzy Go znali, o chwilę wspomnień, zadumy i cichą modlitwę proszą żona Marta i córki Barbara, Renata i Beata z rodzinami. GL-789

Co W KINACH

KARWINA - Centrum: Kung fu panda (27, 28, godz. 15.30); High School 3 - Ostatnia klasa (27-29, godz. 17.45); „Anglické jahody” (27-29, godz. 20.00); HAWIERZÓW - Centrum: Czego pragną kobiety (27-29, godz. 17.45); „Hlídač č. 47” (27-29, godz. 20.00); TRZYNIEC - Kosmos: Zmierch (27, 28, godz. 20.00); CIESZYN - Piast: Lucky Luke na Dzikim Zachodzie (27-29, godz. 14.00); Ile waży koń trojański (27-29, godz. 15.45, 18.00, 20.15).

Co NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00. POLSKIE AUDYJCJE: Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

Co W TERENIE

KARWINA RAJ - Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają swych członków 30. 12. o godz. 16.00 na wspólne spotkanie. MOSTY SZANŃCE - Zarząd MK

PZKO zaprasza na „Szkuboczki” 3. 1. o godz. 13.30 do świetlicy na Szańcach. CZ. CIESZYN MOSTY - MK PZKO zaprasza na wigilijkę połączoną ze zebraniem 29. 12. o godz. 15.00 do miejscowego Domu PZKO. CIERLICKO GRODZISZCZ - MK PZKO zaprasza na wigilijkę połączoną ze zebraniem walnym 30. 12. o godz. 16.00 do sali remizy strażackiej. W programie: sprawozdanie, wybory, kolędy, opłatek, podarunki. STONAWA - MK PZKO zaprasza na Spotkanie przy Choince 28. 12. o godz. 15.30 do Domu PZKO. W programie jasełka w wykonaniu uczniów szkoły i przedszkola, chór „Stonawa”, kolędownie.

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie: W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00 W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku) w godz. otwarcia.

Dnia 29 grudnia mija 6. rocznica śmierci śp. MARIU RUCKIEJ z Karwiny Kopalni. Prosimy wszystkich bliskich i znajomych o chwilę wspomnień. Córka z rodziną. RK-228

Odeszłaś, ale w sercach naszych żyjesz nadal. Dnia 31. 12. 2008 mija pierwsza bolesna rocznica śmierci naszej Kochanej śp. HELENY KORNAS
Wszystkich, którzy Ją znali, prosimy o chwilę cichej zadumy. Mąż oraz córki z rodzinami. RK-266

Dnia 28. 12. 2008 obchodziłaby swe 100. urodziny śp. ELŻBIETA BRODOWA z Karwiny Raju, zaś 3 stycznia 2009 minie 8. rocznica Jej śmierci. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-790

NEKROLOGI

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 22. 12. 2008 zmarła w wieku 82 lat nasza Kochana Żona, Szwagierka i Ciocia śp. JADWIGA GALUSZKOWA z domu Paszek, zamieszkała w Stonawie. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 29 grudnia 2008 o godz. 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Stonawie. Mąż Władysław z rodziną. RK-267

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 22. 12. 2008 zmarł w wieku 78 lat nasz Drogą Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść, Brat, Szwagier i Wujek śp. JAROSŁAW KALETA
zamieszkały w Karwinie. Ostatnie pożegnanie ze Zmarłym odbędzie się w wąskim kręgu rodzinnym. Zasmucona rodzina. RK-268

BOGUMIN - Zarząd MK PZKO i Klub Kobiet zapraszają na spotkanie pod choinką 29. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie m.in. kolędy w wykonaniu zespołu śpiewaczego „Rychwałdzianie”. RYCHWAŁD - MK PKO zaprasza 30. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO na Wigilijkę. W programie występ zespołu śpiewaczego „Rychwałdzianie”, wspólnie śpiewanie kolęd i łamanie się opłatkiem, sprzedaż Kalendarza Śląskiego 2009.

Firmy budowlane SWABUD i SWAKOŃ docieplenie elewacji, podbitki (palubki) przyjmujemy zlecenia na 2008-9 r. kom. 776 218 494, 608 556 915, 774 085 874 SWABUD-INSDIE tynki i wylewki (potery) wykonywane maszynowo kom. 774 278 457 Szybka i fachowa realizacja zleceń. Cieszyn, ul. Puńcowska 93 www.swabud.cz W okresie od listopada do marca 2009 posezonowa obniżka cen do 10 proc.

Nowy rozkład jazdy (cz. 7)

Table with train routes and schedules for the period starting from 14.12.2008. Columns include station names like Ostrava, Karvina, and Bohumín, and train numbers. Includes a small text box: 'płatni od 14.12.2008'.

OFERTY

TYGODNIOWE WYCIECZKI samochodowe, wyjazdy 2009: Podhajska, Wielki Meder, Pieszczany, Wysokie Tatry, Salzburg, Morze Bałtyckie, Zakopane, Południowe Czechy, Karkonosze. CK A-Z TOUR (9. sezon), Bystrzyca 536, tel.: 558 995 995, www.ckaztour.cz. GL-787

KONCERTY

TRZYNIEC - Koncert kolęd PZS „Hutnika” obędzie się 28. 12. o godz. 17.00 w foyer sali teatralnej Domu Kultury „Trisia”. Oprócz chóru pod kierownictwem Cezarego Drzewieckiego, wystąpi ChNP, dyrygent prof. Alojzy Suchanek oraz dzieci i wnuki chórzystów.

Co ZA OLZĄ

GALERIA KSIĄŻNICZY CIESZYŃSKIEJ, Mennicza 46, Cieszyn: do 14. 2. wystawa pt. „W drodze do Ziemi Obiecanej. Cieszyńscy Polacy 1848-1918”. Czynna wt-pt: 8-18; po, so: 8-15.

WYSTAWY

GALERIA ZAMKOWA „CHAGAL” w Karwinie: do 11. 1. wystawa Romany Taszkowej i Waltera Tazska. Czynna wt-nie: 9-18. GALERIA KROPKA, Cz. Cieszyn, Bezruča 28: do 8. 1. wystawa Pawła

Wałacha pt. „Impresje - malarstwo”. Czynna: po: 10-16, wt-pt: 9-17. WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 18. 1. wystawa Josefa Mackowskiego „Moja przegrana - Malarstwo”. BIBLIOTEKA MIEJSKA w Cz. Cieszynie Sibicy, Minigaleria „Na Płocie”: do 16. 1. wystawa Jarmili Kristinikovej pt. „Malowany jedwab”. Czynna w godz. otwarcia biblioteki. SZKOŁA ARTYSTYCZNA B. Smełtana w Karwinie: do 13. 1. wystawa Józefa Dronga pt. „Wokół nas”. MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 14/3: stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego” oraz do 31. 12. „Miasto Cz. Cieszyn”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17. MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Karwinie, Rynek Masaryka 10: do 11. 1. wystawa „Muzeum o muzeum”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17. MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Hawierzowie; Dębicka 14: do 31. 1. wystawy pt. „Czarna-biały świat” oraz „Słodkie życie czekolady”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17. MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89: stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńskim” oraz „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Z JANEM SZTURCEM O PRZYCZYNACH SŁABEJ FORMY ADAMA MAŁYSZA

Wciąż powraca ten sam błąd

Okres świąteczno-noworoczny fanom sportu kojarzy się w szczególności z tradycyjnym Turniejem Czterech Skoczni rozgrywanym w Niemczech i Austrii. Jedną ze sztandarowych imprez Pucharu Świata w skokach narciarskich rozpoczyna się pojutrze w Oberstdorfie, ale z powodu słabej formy Adama Małysza pol-

PYTANIE DO...

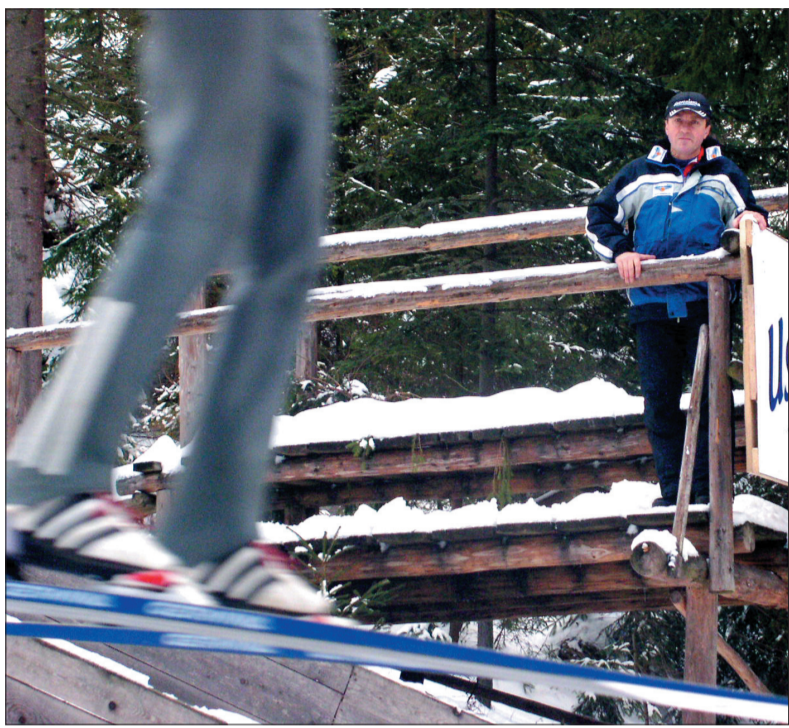
ADAMA MAŁYSZA

Czuje pan postępy w pracy, pewną stabilizację czy to jeszcze nie to?

Trudno mówić już o stabilizacji. Wciąż szukam. Wiem co mam robić, ale trudno to wykonać. Jeden skok jest ciut inny od drugiego, a najgorsze jest dla mnie to, że spóźniam się przy tych skokach. To jest wręcz do mnie niepodobne, ponieważ zawsze skakałem odbijając się metr przed progiem i Hannu mówił, żebym wtedy popuszczal trochę górę. Teraz nie mam takiego problemu, bo spóźniam się. Fizycznie jesteśmy przygotowani. Wszystkie testy pokazują, że jesteśmy w dobrej formie. Wyniki są lepsze, niż nawet w moich najlepszych latach. To jest coś dziwnego. Moja opinia jest taka, że po prostu zagubiła się technika od tej mocy, którą teraz mam. (gc)

Fot. WOJCIECH TRZGONKA

Jan Szturc podczas treningu młodych skoczków w Wiśle.

Fot. WOJCIECH TRZGONKA

scy fani z obawą patrzą na 29 stycznia. Orzeł z Wisły w klasyfikacji generalnej PS zajmuje odległe 28. miejsce. Czy w takiej sytuacji Małysz w ogóle powinien wystartować w TCS? M.in. o tym „Głos” rozmawia z wujkiem Adama Małysza i jego pierwszym trenerem, Janem Szturcem.

Pojawili się opinie, że zamiast dręczyć Adama wyraźnie pozbawionego formy, lepiej dać mu czas na porządną trening. Czy podziela pan te opinie?

sCzęściowo tak, aczkolwiek wiem, że kibice nie wyobrażają sobie Turnieju Czterech Skoczni bez Adama. Powiadamiam się teraz jednak nie jako kibic narciarski i trener, a jako

wujek Adama. I wydaje mi się, że w momencie, kiedy praktycznie nie widać dużych zmian na lepsze, warto dać mu czas na spokojny trening i wypoczynek. Treningi w Ramsau nie przyniosły spodziewanego efektu. Co gorsza, sądzę, że jeszcze pogłębiły błędy. W poniedziałek może być tak samo kiepsko. Życzę Adamowi oczywiście udanego startu w Oberstdorfie, ale osobiście zalecałbym mu tygodniową przerwę.

Trenerem jest jednak Łukasz Kruczek, który ma wyraźne inne zdanie. Na czym polega największy błąd Małysza?

Adam źle odbija się z progu skoczni. Spóźnia odbicie. W zbyt małym

stopniu wykorzystuje na progu odbicie z nóg, które zostają z tyłu, co w konsekwencji przekłada się na niski tor lotu i krótką odległość. Za bardzo wybija się górną częścią tułowia, niepotrzebnie zbyt energicznie rzuca się do przodu, po prostu.

Czy Adam wie o tym?

Jasne, po każdym skoku analizuje swoje błędy, nawet po tych skokach, które zapewniły mu miejsce na podium. Jest perfekcjonistą i w dodatku doświadczonym skoczkiem. To zbyt zakorzeniony błąd i nie tak szybko da się go usunąć. Dlatego powtarzam, że należało dać sobie spokój z Turniejem Czterech Skoczni, bo świat się przecież nie zawali. Moim zdaniem sztab szkoleniowy powinien podporządkować przygotowania lutowym mistrzostwom świata w Libercu. Turniej Czterech Skoczni to komercyjne zawody, na których zresztą Małysz zdobył już niejedne laury.

A czy zauważył pan u Adama przynajmniej lekką poprawę podczas ostatniego konkursu w Engelbergu?

Była lekka poprawa, jeśli chodzi o wcześniejsze starty. Adam podobał mi się dopiero w drugim konkursie w Engelbergu, dokładnie zaś w swoim drugim skoku. Ten był technicznie wykonany w miarę dobrze. Prędkość dojazdowa nie odbiegała mocno od prędkości osiągniętej przez resztę zawodników – wcześniej także z tym Adam miał kłopoty. Ciągłe brakuje mu jednak tego przysłowiowego iskry, no i wciąż powraca ten sam błąd na progu.

Rozmawiał: JANUSZ BITTMAR

SONDA

Jak pokonać kryzys w sporcie?

Do Nowego Roku życzymy sobie zazwyczaj dużo zdrowia, pomyślności i sukcesów osobistych. Właścicielom klubów sportowych i wszystkim tym, którzy kręcą się wokół sportu, należałoby życzyć jednak głównie stabilnych nerwów. Światowy kryzys gospodarczy podobno w pełni zadomowi się w naszym regionie dopiero w połowie przyszłego roku, ale warto się na jego przyście dobrze przygotować. Najczarniejsze scenariusze przewidują, że z przyczyn ekonomicznych aż 15 proc. podmiotów sportowych zmuszonych będzie zaprzestać działalności. Najboleśniej ewentualny kryzys odczują najbardziej kluby.

EUGENIUSZ DELONG, dyrektor generalny hokejowego klubu HC Stalownicy Trzyniec, prezydent piłkarskiego klubu Futbol Trzyniec.

Zdaję sobie sprawę z tego, że coś musi się zmienić. Trudno na dzień dzisiejszy ocenić, jak poważnie światowy kryzys może nadszarpnąć gospodarkę naszego kraju i co za tym idzie także takie dziedziny życia, jak sport, głównie sport profesjonalny. Analizujemy dokładnie całą obecną sytuację i w razie potrzeby będziemy podejmowali działania, mam nadzieję, z korzyścią dla hokeja w Trzyniecu i drugoligowej piłki nożnej. Albo przynajmniej takie, które pozwolą zminimalizować straty. Niektórzy kibice już teraz nawołują do zmian, głównie w zakresie obniżenia zarobków sportowców. To wcale nie taka łatwa sprawa, jak mogłoby się wydawać na pierwszy rzut oka. Hoke-

Fot. PETR RUBAL

ista podpisał pewien kontrakt i obie strony są zobowiązane do jego przestrzegania. Oczywiście dla nowych zawodników możemy przygotować nowe kontrakty, dostosowane do aktualnych warunków finansowych na światowym rynku.

MIROSLAV PELECH, menedżer sportowy piłkarzy ręcznych Bani-ka Karwina

Mamy kilka planów awaryjnych, ale wszystko zależy będzie od tego, jak długo pociągnie się ten kryzys i z jakim natężeniem. Dla nas to przykra sprawa, bo od tego sezonu prowadzimy rozmowy ze sponsorami o ewentualnym powrocie do europejskich pucharów. Nie ma nas w tym roku w Lidze Mistrzów, aczkolwiek jako mistrz RC mieliśmy otwarte drzwi do tej prestiżowej imprezy. Ale nie tylko problemy na światowym rynku finansowym mogą pokrzyżować nasze plany. Przy-

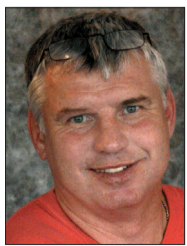

Fot. IVO DUDEK

gotowywany w parlamencie plan restrukturyzacji podmiotów sportowych zakłada zmianę statusu prawnego zawodników, którzy mieliby odtąd być normalnymi pracownikami, których obowiązuje kodeks pracy. W efekcie powstaną tylko nowe, często absurdalne problemy. Na przykład w przypadku kontuzji pracodawca zmuszony byłby rozpatrywać to zdarzenie jako wypadek przy pracy. W aktualnie obowiązującym systemie gracz zmuszony jest przestrzegać warunki kontraktu. Jednak jako normalny pracownik będzie mógł bez większych konsekwencji wycofać się z obowiązującego kontraktu. Złoży po prostu rezygnację, tak jak robi się to w klasycznej firmie. To wszystko tylko obciąży nas, pracodawców, i podwyższy wydatki klubowe. Czyli w efekcie zamiast oszczędzać, będziemy wyrzucać pieniądze przez okno.

VITĚZSLAV VITEČEK, dyrektor sportowy hokejowego klubu HC Orłowa

Kryzys w pierwszej fali może zniszczyć najbardziej kluby. Bogate zespoły potrafią się lepiej przygotować i przetrwać trudne czasy. Gorzej z tymi słabszymi, sponsorzy na pewno nie będą już tak otwarci i hojni. My na całe szczęście jesteśmy jak na razie w dobrej sytuacji. Do grona największych sponsorów

Fot. ARCHIWUM HC ORŁOWA

orłowskiego hokeja należy miasto, w dodatku gracze mają status półzawodowców. To znaczy, że otrzymują premie za wygrane mecze itp. Oczywiście w razie kryzysu gorzej będzie ze znalezieniem nowych sponsorów, to może być duży problem, zwłaszcza dla hokeja na niższych szczeblach oraz dla rozwoju bazy młodzieżowej.

JAN WOLF, prezydent piłkarskiego klubu MFK Karwina

Od naszych partnerów finansowych nie otrzymałem jeszcze niepokojących sygnałów. Pani-ki w naszym klubie też nie ma, co nie oznacza jednak, że lekceważymy sygnały napływające z całego świata. W sporcie w najbliższych latach będzie trzeba oszczędzać. To trend, który przebiega niezależnie od kryzysu ekonomicznego. Oszczędzanie to skądinąd moja biznesowa dewiza. Partnerzy w interesach często śmieją się ze mnie, ale taki już po prostu jestem. Nikt w klubie nie ma gigantycznych zarobków, chcemy być klubem skromnym. Nie znam dokładnych pensji piłkarzy w pierwszej lidze, ale mogę zapewnić kibiców, że u nas są na normalnym, przyzwoitym poziomie. W razie kryzysu można też oszczędzać nie tylko na pensjach, są też inne możliwości. Nie lękam się roku 2009, wspólnie pokonamy hydrę! (jb)

Fot. MAREK SANIARSKI

W SKRÓCIE

■ KADRA POLSKI NA TURNIEJU CZTERECH SKOCZNI. Adam Małysz, Łukasz Rutkowski, Marcin Bachleda i Piotr Żyła wystąpią w pierwszym konkursie Turnieju Czterech Skoczni. – To skład grupy na cały turniej, ale nie wykluczam, że w tej czwórce nastąpią zmiany przed kolejnymi konkursami – powiedział trener kadry Łukasz Kruczek. TCS rozpocznie się 29 grudnia konkursem w niemieckim Oberstdorfie, a później skoczki wystartują w Garmisch-Partenkirchen (1 stycznia), Innsbrucku (4 stycznia) i Bischofschofen (6 stycznia). Jutro odbędą się kwalifikacje do poniedziałkowego konkursu, który rozpoczyna się o godz. 16.30.

■ TRENEREM HAWIERZOWA PETR KAŃKOVSKÝ. Pierwszoligowych hawierzowskich hokeistów od wczoraj prowadzi nowy trener Petr Kaňkovský. Były hokeista Jihlavy, Zlina i Znojma ostatnio trenował Młodą Bolesław, a przy hawierzowskim sterze zmienił zdymisjonowanego w tym tygodniu Miroslava Fryčera. – Z nowym trenerem uzgodniłem warunki jego kontraktu. Petr Kaňkovský pozostanie w naszym klubie także w sezonie 2009/2010 – powiedział „Głosowi” menedżer sportowy HC Hawierzów, Marek Novotný. Pantery, jeszcze pod wodzą Fryčera, w meczu 36. kolejki zwyciężyły w dogrywce 4:3 z Trzebiczem. Kaňkovský na ławce Hawierzowa zadebiutuje 3 stycznia w wyjazdowym spotkaniu z Ołomuńcem.

■ HOKEJ POWRACA POD JAWOROWY. Po przeszło dwutygodniowej przerwie hokeiści Stalowników Trzyniec ponownie zaprezentują się przed własną publicznością. Podopieczni trenera Antoniego Stavjani jutro o godz. 17.00 podejmują w Werk Arenie Zlin, z którym w bieżącym sezonie zagraли już dwukrotnie. Pod Jaworowym Trzyniec zwyciężył 2:0, na wyjeździe przegrał 4:7. W niedzielę trzynieckiej publiczności po raz pierwszy zaprezentuje się nowy nabytek drużyny, 20-letni słowacki napastnik Patrik Lušňák. Członek młodzieżowej reprezentacji Słowacji wrócił do Europy z wojaży za Oceanem, gdzie grał w barwach Sudbury Wolves w juniorskich rozgrywkach Ontario Hockey League.

■ CZAS POWROTÓW. Do polskiej ekstraklasy piłkarskiej powracają dawne gwiazdy. Dwuletni kontrakt z Jagiellonią Białystok podpisał w tym tygodniu 34-letni napastnik Tomasz Frankowski, który właśnie w tym klubie zadebiutował w ekstraklasie w 1992 roku. Popularny „Frank” największe sukcesy odniósł w Wiśle Kraków. Za granicą występował m.in. w RC Strasbourg, a ostatnio w Chicago Fire. Przed rewanżową rundą rozgrywek drużyną Widzewa Łódź wzmocnił z kolei Radosław Matusiak, który w sierpniu rozważał nawet zakończenie kariery. Matusiak ostatnio występował w lidze holenderskiej w barwach SC Heerenveen.

■ BŁASZCZYKOWSKI NAJLEPSZY. 23-letni pomocnik Borussia Dortmund i reprezentacji Polski Jakub Błaszczykowski zdecydowanie wygrał plebiscyt czytelników katowickiego „Sportu” na piłkarza 2008 roku. Wyprzedził Pawła Brozka (Wisła Kraków) i Artura Boruca (Celtic Glasgow). Błaszczykowski wcześniej zwyciężył też w plebiscytcie tygodnia „Piłka Nożna”.

(jb)